

GORIŠKI SLOVENEK

Naročnine:

Italijanska kraljevina:	
Celo leto	Lir 10.—
Pol leta	" 5.
Tri mesece	" 2.50
En mesec	" 1.—

Oglasi:

Oglasi na tretji strani	Lir 1.— za vrsto
Oglasi na četrti strani	" 0.75 za vrsto
Mali oglasi	" 0.05 za besedo
Znižane cene za letne naročnike.	
Posamezna št. 10 cent.	

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo in Upravništvo: Via Carducci št. 10, II. nad.

24. maj 1915.

Goriški Slovenci niso obhajali nikaškega spominskega dneva prošle soboto. Kljub temu se nam zdi vredno, da postanemo tudi mi goriški Slovenci pri tem dnevu in si osvežimo spomine, ki so spojeni s tem dnem.

Spominjamo se, da smo vsi goriški Slovenci čakali z nervoznostjo vstopa Italije v vojno. Avstrijska policija je sicer tako oestro nadzorovala mišljenje goriških Slovencev, da si ni upal nihče govoriti o dalekosežnosti tega zgodovinskega dogodka. Le toliko nam je znano, da se je avstrijska vlada s svojim nastopom brigabila vsem tako, da je vsakdo želel hitri konec avstrijskega režima in da je bil vstop Italije od goriških Slovencev večinoma simpatično pozdravljen.

Še več, imeli smo priložnost govoriti takoj začetka italijanske vojne z posameznimi Ljubljanci in odkrito rečeno, čudili smo se razpoloženju slovenske stolnice, ki je drhtela od nervoznosti, da se bi le mogla znebiti nemškega gospodstva.

Tak je bil položaj dne 24. maja 1915. Toda reakcija ni zaostala. Mesto sporazumnega nastopa Italijanov in Slovencev za doseg skupnih ciljev, se je pričela pojavljati, nedvomno pod pritiskom avstrijske policije, silna kampanja proti Italiji. Vladna stranka na Kranjskem, načelovana po Šusterčiču in Lampetu se je polagoma popolnoma identificirala z Borojevičem in tako onemogočila vsako akcijo, ki bi lahko okrajšala vojno in pripravila tla za neposredni sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Zavarovala pa je s svojo propagando hrbet avstrijski armadi in zakrivila tako neizmerne žrtve Italijanov in Jugoslovancev. Kot nadaljna posledica teh žrtev se je pokazalo tudi vsak dan večje razdalje v nacionalnih aspiracijah, koje je vsakdo pričel meriti po velikosti doprinešenih žrtev.

Zadnjih poskus, da se bi prišlo do enotnega nastopa glede bodoče osode Avstrijske fronte, ni pa mogel več poravnati nasprotij, ki so jih zanetile sovražne in zavezniške spletke med neposredno zainteresiranimi narodi. Od 24. maja 1915 do 24. maja 1919 so se odigravali dogodki, kojih danes še ne moremo objektivno presojsati in tudi ne v njihovi skupnosti smotriti, ker nam niso še odprti državni arhivi, toda toliko lahko rečemo, da so se

prvotni cilji zgrešili in da stojimo sredi največje zmede, v koli se križajo vsi mogoči pošteni in nipošteni interesi. Živimo pač v vesoljni krizi in nadejamo se, da bodo preživeli Slovenci tudi ta poslednji vihar, ki jih bode nedvojbeno pahnil iz njihove letargije in jim odprl nove vire življenja tudi poleg naroda, na kojega gledajo danes s sovraštvom in nezaupanjem.

24. maja 1915 znači tudi drugače velik zgodovinski dan za Slovence. Od meseca septembra 1914 pa do 19. maja 1915 so se odigravali epični boji med nemško-avstrijskimi in ruskimi armadami. Bila se je orjaška borba med germanizmom in panslavizmom. Evropejska vojna je zavzela svojo največjo obsežnost na poljskih galiških bojiščih in zdelo se je, da pa odločitev na vzhodu ter da odloči osodo vseh slovanskih narodov ruska država. Do prebitja ruske armade pri Gorlicah so gledale oči vseh Slovanov proti vzhodu. Od tam se je pričakovalo rešitve in od tam se bi sprejelo hvaležno vsako teritorialno vreditev.

Toda 19. maja 1915 se je zgrudila orjaška država in se ni dvignila več do svoje prejšnje strahovitosti. Ruske zmage leta 1916 so ostale le epizode.

Zato znači vstop Italije v vojno izročitev osode Jugoslovancev v roke zapadnih držav in ako hočemo, tudi ameriških Združenih držav. Odslej jo bilo vsakemu jasno, da pade odločitev na zapadu, ker se je tudi zgodilo. Ruski protektorat malih slovanskih narodov je zginil kakor megla. Česko-slovaške divizije so se izbrale za pozorišče svojih bojov italijansko fronto in Trumbič je prenesel svoj generalni stan v Rim.

V tem razpoloženju smo dočakali tudi 28. oktober 1918 in upali smo, da dobimo mir še pred Božičem. Zakaj smo bili varani? Zato ker se je zavezalo usta množicam in poverilo ureditev novega sveta kapitalistični zadrugi, ki hoče urediti svet v skladu s svojimi trgovskimi interesi. Saj je vsakemu jasno, da mora postati Nemčija, ako podpiše mirovno pogodbo, anglosaksonska kolonija, da ne govorimo o ostalih «malih narodih», ki so danes še nedostopni za hladno razmotrivanje anglosaksonskih vojnih ciljev.

Sestanek italijanskih ministrov v Oulx-u.

Prošli teden je prinesel spremembe v italijanski delegaciji, Prav na tiho sta stopila iz italijanske delegacije v Parizu dva pomembna moža, kakor sta Salandra in Salvago Raggi.

Mislimo, da ni treba povdarjati suma, da je prišlo do nesoglasja med italijanskimi delegati in da se je videl Orlando primoranega, posvetovati se s svojimi ministerskimi tovariši glede njegove nadaljne politike, koje gori omenjena delegata gotovo nista hotela kriti s svojimi podpisi.

Tako je nastalo nujno vprašanje, s kom je nadomestiti manjkajoče člane in je-li odobrava ministerstvo smeri Orlandove politike.

Kaka je ta politika je jako težko posneti iz italijanskih časopisov, ki so v poslednjem času čudovito rezervirani. Iz uradnega poročila je posneti le značilne besede, da «zadeva vresničenje italijanskega narodnega programa na resne težkoče». To je pa že itak znano, odkar je Wilson raztrobil v svet svoje poslanice.

Opravičeno se bojimo, da bode rešitev taka, da ne bode mogla nikogar zadovoljiti, razven morda one kapitaliste, ki so krivi nesmiselne ureditve sveta po svojih gospodarskih interesih.

Sedaj podpirata Orlandovo politiko v Rimu še Crespi in Imperiali, dva diplomata stare kabinetne politike, o kojih je težko misliti, da se bodeta znala postaviti na pravo stališče.

Sicer pa se zdi, da ni dosegel Orlando enoglasne pritrditve svoji politiki od ostalih italijanskih ministrov, kajti insistentno se govori, da odstopi vojni minister Caviglia. Značilno je dalje, da se je prepovedalo Gabriellu d'Anunzio na dan 24. maja držati nameravani patrijotični govor. Zgodilo se je to bajé vsled pritiska «neke zavezniške države».

Nadalje sledi vest, da je zaprosil Gabriele d'Anunzio za vpokojitev.

Vsekakor je soditi iz vseh znamenj, da se dela z vsemi močmi na to, da se pride do kakega zaključka, kojemu bi mogli vsi odločujoči državniki pritrditi.

Ker ne poznamo pravega razdalja med nazori odločujočih državnikov, bi bila vsaka sodba glede dobe pogajanja prenačljena. Čutimo pa vsi krizo, v koji se nahajajo danes evropejski narodi.

Razgled po svetu

Na poti k rešitvi italijanskega problema.

Danes zvečer je podpredsednik Colosimo sklical telefonično ministre na sejo. Seja, pri kateri so bili prisotni vsi v Rimu se nahajajoči ministri, je trajala skoraj 2 uri: od 6:20 — 8:20 zvečer. Nenadnemu sklicanju seje so baje dali povod današnji pogovori Colosima z zavezniškimi poslani in zadnje vesti prišle iz Pariza v palačo Braschi. Danes zjutraj je imel Colosimo kratek pogovor s kraljem in je, povrnivši se v palačo Braschi, sprejel francoskega poslanika Barrera. Popoldne sta se pogovarjala s podpredsednikom ameriški poslanik, Nelson Page in rimski župan, Colonna. Ministrski svet se je bavil s položajem na temelju pariških brzojavk. V oficijelnih krogih vlada glede položaja optimizem, pa se smatra, da bo prišlo, seveda z važnimi transakcijami, do sprejemljive rešitve italijanskih narodnih problemov, ki imajo še vedno lahko, kakor se je izrazil neki minister, kakšne koristi od zadnjih pogajanj, ki se vrše v Parizu. Z eno besedo: italijanski službeni krogi niso nesrčni in zapajo. Danes zvečer se je izključevalo, da bi se bilo danes zgodilo kaj važnega, kar bi, v enem ali drugem smislu, izpremenilo položaj. Položaj se lahko pojasni z enim, gotovo ne novim, stavkom: pogajanja se nadaljujejo. Mogoče so dale povod sklicanju ministrskega sveta tudi priprave narodnoobrambnega odbora za manifestacijo za Reko in Dalmacijo, ki se je imela vršiti jutri, ob obletnici italijanske vojne napovedi, manifestacija, ki bi jo zaključil govor Gabriela D'Annuncija. Toda manifestacija, s katero se je bavil ministrski svet, se radi mogočih vplivov na mednarodne odnose, bržkone omeji na samo spominsko svečanost v Avgusteumu. Na vsak način je župan izjavil Colosimu, da ne bo mogel govoriti na Campidogliu, kakor je bilo javljeno, ker je že prej prevzel druge obveze, pa se zato bržkone ne bo vršil obhod in cerimonija na Campidogliu.

„Matin“ piše, da so službena pogajanja, s katerimi se „z vso vnetostjo“ bavi House, prišla do te-le točke: „Italija podpiše ne samo mirovno pogodbo z Nemčijo temveč tudi pogodbo z Avstrijo, in ne napravi svojega podpisa odvisnega od rešitve jadranskega vprašanja. Italija je, v želji da pride do sporazuma z Wilsonom, pripravljena dovoliti nekatere koncesije v Dalmaciji in sprejeti poseben, zelo internacionaliziran režim v Reki, samo da se obvaruje z nekaterimi ureditvami princip nje gospodstva. Italija pa nikakor ne more dovoliti, da se Reka loči od Istre z zono, ki se podvrže Jugoslovanom, in posebno pa ne, da se meja približa na 18 km od Trsta, t. j. na streljaj srednjega topa, kakor zahteva neki načrt, ki mu je pred kratkim pritril Wilson. Diplomatičen položaj Italije je močan. Gre za določitev usode ozemlja, ki ga je zasedla sporazumno z zavezniki in za ureditev tega ozemlja po dogovorih, v katere se sovražnik nima pravice vmešavati. Samo v najslabšem slučaju bi se Italija zadovoljila z ozemljem določenim po londonskem paktu ter bi se sklicevala na podpis Francije in Anglije. Italija zato lahko čaka, toda pod pogojem, da se razburjenost v nje vlemestih in v nje časopisju poleže. Zdi se, da se to že več dni godi. To ima velikanske koristi za pogajalce.

Nemška delegacija odpotovala iz Versailles-a.

Iz Pariza brzojavljajo dne 28. t. m.: „Dnevni dogodek“ tvori odpotovanje grofa Brockdorff-Rantzau in cele nemške delegacije v Spa.

Nemški pooblaščenca se snidejo v Spa-u z nekaterimi ministri, ki dojdejo iz Berlina, da se skupno posvetujejo in storijo neposredno potrebne sklepe. Smatra se, da se vrnejo pooblaščenca v nedeljo v Versailles.

V uradnih krogih se izjavlja, da se ni storilo od strani nemških delegatov nikaškega koraka v svrhu, da se bi zadobilo daljši odlog, nego jim je bil dovoljen.

Zakaj so šli nemški delegati v Spa.

Dopisnik torinske „Stampe“ tolmači odpotovanje nemških delegatov tako-le:

Potem ko se je opustilo kot nemogočo misel, da pomeni odpotovanje nemških delegatov iz Pariza, pretrganje pogajanj, ostanejo le prazna ugibanja glede pomena tega odpotovanja, ki se je izvršilo s polno svobodo kretanja, ki je bila itak zajamčena grofu Brockdorff Rantzau-u. „Matin“ misli na pr. da se ti odpotovanje razprave onih točk, glede kojih bodo morali pooblaščenca napeti vse svoje moči, da se kolikor toliko vblažijo. Ena teh točk bode gotovo zadeva glede aneksije Gorenje Šlezke k Poljski. Eden zadnjih pohodov angleških in ameriških častnikov, ki ga je organizirala berlinska vlada, je imel za posledico, da so se pojavile v časopisju poljskim aspiracijam popolnoma nasprotna sodbe. Razven tega vzbuja veliko število brezličnih brzojavov, ki jih razpošilja nemška propaganda z namenom, da bi prepričala svet o nasilstvih, ki se dogajajo na Poljskem, mnenje, da se bode Nemčija do zadnjega branila. Druga točka, pri koji se bode Nemčija istotako do skrajnosti upirala, bode pripoznanje lastne krivde. Njeni državniki nameravajo delati pridržke in gotovo ne priznajo krivdo Nemčije drugače kakor prisiljeno. „Journal“ izraža dalje maloverojno mnenje, da se bi v delegaciji menjalo osobje; proti temu govori poznelost take premembe kakor tudi preračnost, ako se pomisli, da so do sedaj uživali te osebe skrajno zaupanje. Ne ostane torej drugega kakor edini verjetni povod, namreč da hoče z osebnim stikom pospešiti izmenjavo razprav, kar je jako težavno nezanesljivo, ako se je treba posluževati le pošte in brzojava. Na vsak način se lahko sodi, da je padla v soboto odločitev, ali se Nemčija uda za enkrat usodi, ali pa namerava prekriževati ententi račune.

Spor v ameriški delegaciji.

Že delj časa se je govorilo o napetosti med ameriškimimi delegati v Parizu. Že 27. maja je došlo iz Londona poročilo, da namerava izstopiti iz ameriške delegacije devet članov. Tudi se, da je povod nesoglasju nasledništvo v Avstriji in vprašanje turškega cesarstva.

24. t. m. pa vže brzojavljajo iz Pariza, da je devet članov ameriške delegacije dejanski podalo svoje demisije in sicer jih je odreklo petero svoje delovanje, ker so smatrali nemške mirovne pogoje za pretrde in niso mogli doseči nikake izpremembe, drugih četvero pa je izstopilo v znak protesta proti Wilsonu radi njegove omahljive politike napram Rusiji.

Istinito je bil Wilson do včeraj naklonjen pogajati se z Leninom, dočim je danes temu nasproten. Deseti dimisijonarec pa obsoja pogodbo med Japonsko in entento. Iz Washingtona poročajo, da se bode senat podrobneje pečal z zadevo. Nova komisija za zunanje zadeve v senatu je nasprotna „Zvezi narodov“.

Nadalje se poroča, da je poravnani neki spor med Wilsonom in Clemenceaujem, ki je nastal iz tega, da je zahteval prvi na pritisk svojih svetovalcev neko premembo klavzul, ki se tičejo sarkega ozemlja. Pojenjal je Clemenceau.

Napadi na Wilsona v Ameriki.

Iz Washingtona poročajo dne 24. t. m.: „V ameriškem senatu je bila včeraj bitka proti Wilsonu, proti „Zvezi narodov“ in proti mirovni pogodbi. Sherman je kritiziral „Zvezo narodov“ in predložil načrt za izločitev štatuta „Zveze narodov“ iz mi-

rovne pogodbe v svrhu, da zamore parlament in senat posebej ocenjevati štatute zveze narodov in mirovno pogodbo. Govornik je obdolževal Wilsona, da se udaja zahtevam Anglije in spravlja državo v politiko, ki jo zamore prisiliti, da odpošlje zopet milijone vojaštva v tujino. Mirovna pogodba da spravlja ameriško republiko v odvisnost in ji jemlje predprave, ker jo podreja sklepom genfskega sveta.

Konečno pravi govornik, da tvori dejstvo, ker se ni pripoznalo pogodbe z Italijo, sklenjene v uri velike nevarnosti, velikansko pomanjkanje dobre vere.

Johnson zahteva objavo popolnega besedila mirovne pogodbe.

Francija proslavlja obletnico italijanske vojne napovedi.

Iz Pariza poročajo dne 25. t. m.: Francoska zbornica je obhajala svečano obletnico italijanskega vstopa v vojno. Pomena te politične manifestacije v tem trenutku ne more nihče podcenjevati. Zbornica ni močno natlačena, a vendar so navzoči zastopniki vseh strank. Ob štirih popoldne otvori seje podpredsednik Monestier, ki naznaja predlog poslanca Emila Constant. Isti se glasi: „Francoska zbornica, srečna da zamore v uri zavezniške zmago praznovati obletnico italijanskega vstopa v vojno, zaterjuje absolutno bratovstvo obeh narodov in njihovo voljo ostati nerazvezlivo združeni v pravičnem in trajnem miru.“

Constant govori in omenja italijansko solidarnost na bojnem polju. Za njim govori Barthou in Leygues, minister mornarice.

Monestier da nato na glasovanje predlog Emila Constant. Sprejet je z imenskim pozivom od vseh navzočih poslancev.

Nalično čestitko jo sprejel istodobno tudi francoski senat.

Napad na Petrograd.

Iz Berlina poročajo dne 25. t. m. Kakor pomeni iz informacij, došlih nemškemu časniku: „Allgemeine Zeitung“ se nanajajo bolševiki v sledečem položaju: „Na fronti ob Nevi prodira general Mannerheim v smeri proti Petrogradu in zdi se, da ga namerava zavzeti. Bolševiki so doživeli velik poraz. Okupacija Petrograda je bila dosedaj otežkočena radi pomanjkanja živil v mestu; sedaj se pa zdi, da je general Mannerheim nakoplčil z ameriško pomočjo za fronto velike množine živeža. Pričakuje se tudi dohod hetmana Skoropadskega, ki se je dal na razpolago generalu Mannerheimu.“

Informacije iz Stokholma in Kodanja se glasé, da sodeluje pri teh operacijah angleška pomorska ekspedicija. Že več dni sem križarijo angleška brodovja ob finlandskem obrežju in so skrcale čete, ki so dogovorno s finlandskimi četami zasedle mesto Jamburg. V Petrogradu so bolševiki koncentrirali 300.000 mož v obrambo mesta.

Zjedinjene države hočejo priznati Kolčaka.

Pariški „Temps“ poroča iz Washingtona: Vlada Zjedinenih držav se brani pripoznati vlado admirala Kolčaka; kljubu temu pa imajo Zjedinjene države pripravljen načrt, s kojim se prizna oblast admirala Kolčaka v vsem po njem zasedenem ozemlju, le da uvede v teh ozemljih demokratično vlado in da dejanski dokaže s svojimi vkrepi svojo dobro voljo in zmožnost ustanoviti tako vlado.

Wilsonova ladija je došla.

Iz Bresta poročajo, da je došla v tamošnje pristanišče ladija „George Washington“.

Kaj se dogaja v Petrogradu.

„Daily Mail-u“ poročajo iz Helsingfors, da se je videlo v Petrogradu velikanske požare in slišalo močne detonacije. Sumi se, da zažigajo bolševiki municijske zaloge in da so se bolševiške čete spopadle med seboj, ker so bolševiki rekrutirali vojaštvo nasilnim potom.

Kako si predstavlja Crespi stanje italijanskih problemov.

Crespi je razložil uredniku lista „Intransigent“, kakšne cilje bi hotela Italija doseči. Izjavil je, da Orlando zastopa na konferenci enodušno narodovo voljo.

Na vprašanje, ali se jadransko vprašanje bliža svoji rešitvi, je izjavil Crespi:

„Gorje! Veliko je razpravljanih, toda malo napredovanja. Ni še prišlo do sprejemljive rešitve, niti z ene niti z druge strani, ne glede Reke, ne glede Jadrana. Če mi, Italijani, ne bomo mogli doseči sploh nikakšnega sporazuma, se bomo strogo držali londonskega pakta. Toda zavezniki izjavljajo, da so pripravljeni izvršiti londonski pakt v vseh njegovih klavzulah, a Wilson odklanja svoj podpis. Evo, tako stoji jadransko vprašanje.

— Na vsak način, je dostavil žurnalist, se zavezniki strinjajo, pa bo Italija imela v svetu četvorice 3 glase, všteti Orlando, glas, proti enemu: Wilsonovemu.

Torej...

— Nikakor ne! — je vzkliknil Crespi.

Potrebna je enoglasnost, in ravno to dejstvo bo pozneje razjasnilo mnoge odločitve, ki so se zdele nerazumljive.

— Toda, bi li Italija mogla koncem konca da popusti v reškem vprašanju? — je vprašal žurnalist.

— Evo — je odgovoril Crespi. Naredimo vse mogoče, da poravnamo spor.

Ni samo Italija, ki zahteva Reko, tudi prebivalstvo mesta, luke in ozadja se svojevoljno priznajo za Italijo. In zapomnite si, da bi, tudi če gre strogo po londonskem paktu, morala Reka pripasti Hrvatski in ne novi SHS kraljevini. Wilson trdi, da je Reka potrebna jugoslovanski trgovini. Italija pa izjavlja, da je Reka pravzaprav ogrsko pristanišče in da bi Ogrski bilo ljubše če Reka pripade Italiji, kakor pa kakšni drugi državi, ker so tudi ogrski interesi tu prizadeti.

Na vprašanje, kakšna rešitev bi bila za italijansko delegacijo sprejemljiva, je odgovoril Crespi:

— To je ravno tisto, kar že toliko časa zastoj iščemo, to je kar razburja našo deželo. In vendar je neobhodno potrebno, da se italijanske in jugoslovanske meje točno začrtajo. Mora se vpoštevati dejstvo, da niso mogle tri velike flotilje — francoska, italijanska in angleška — priti v okoli mali avstrijski flotilji, ker je Avstrija imela gospodstvo nad Jadranom v svojih rokah ter je bila radi tega nepremagljiva. To je lekcija, ki je mi, Italijani, ne moremo pozabiti.

Na vprašanje, ali je dokončana pogodba z Avstrijo je odgovoril:

— Da, razum meja med Italijo in Jugoslavijo. Gre za dve glavni vprašanji, pri katerih so prizadeti naši interesi. Zelo nevarno je, če se pustite Italija in Jugoslavija v razdraženem stanju: to bi lahko vsakčas imelo skrajne posledice.

Nato se je pogovor obrnil na italijanske zahteve v Mali Aziji in kolonijah.

Ogrski Ukrajinci priklopljeni k čehoslovaški republiki.

Zbor petorice ministrov zunanjih zadev je odobril predložene sklepe komisije za čehoslovaške zadeve, ki predlaga priklopitev Ogrski Ukrajincev k čehoslovaški republiki. — Ministri so nato proučevali nemško gibanje v zgornji Šleziji ter so sklenili potrebno za prehrano baltičkih provinc.

Danes zjutraj se je sestel odbor za verifikiranje pooblastil v svrhu proučevanja pooblastil, ki jih je predložil kancler Renner, predsednik avstrijske delegacije. Udeležili so se seje tudi markiz Imperiali, Jules Cambon, Witte, lord Harding in Matsui.

Barzilaj odpotoval v Pariz.

Barzilaj je popoldne prisostvoval pri pogrebu svoje matere, a zvečer je, na Orlando brzojavni poziv, odpotoval v Pariz. Pred svojim odhodom je baje bil pri kralju v Villa Ada.

Domače vesti

Se nekaj o menjavi kronske valute.

Nedeljski «Lavoratore» prinaša zanimiv članek, v kojem dokazuje dopisnik upravičnost zjednačbe krone z liro v zasedenem ozemlju. Radi občega interesa podajamo tu vodilne misli tega članka.

«Skupna svota kron v zasedenem ozemlju znaša približno dve milijardi in pol. Da se te krone zmenjajo na podlagi 40%, mora plačati italijanska vlada 1 milijardo lir.

Ako se vpoštevata kurz lire, ki znaša 18-21, zamore izkupiti Italija iz dveh milijard in pol kron, najmanj 650 milijonov, verjetno pa je, da izkupi pozneje več.

Žrtev, ki jo doprinesejo torej Italijani stare Italije s 40% tno menjavo prebivalstvu odrešenih dežel, se zniža na 350 milijonov lir.

Nasproti tem 350tim milijonom pa prevzame prebivalstvo zasedenega ozemlja sorazmerni del javnega dolga italijanske države. Vzemimo na primer, da prideti na vsak milijon italijanskih podanikov dve milijardi dolga in da znaša število prebivalstva v zasedenem ozemlju približno 2 milijona, prevzame to prebivalstvo na svoja ramena 4 milijarde italijanskega dolga.

Potemtakem prevzamejo italijanski podaniki s 40% tno menjavo na svoje rame le 350 milijonov dolga, v pokritje kojega bodo morali poleg vsega prispevati tudi novi podaniki, ki se obložijo v prilog italijanskih podanikov s štirimi milijardami dolga, potem ko se je znižalo njihovo premoženje na 3³/₅ ali na 40% prejšnje vrednosti.

V izmenjavo «alla pari» to je v enaki vrednosti, bi plačali Italijani iz kraljestva 2 milijardi in pol, manj 650 milijonov, ki jih dobe za krone, torej čistih 1 milijardo 850 milijonov proti 4 milijardom in deležem 1 milijarde 850 milijonov, ki odpadejo na nove podanike. Ako odpade razven teh dveh milijard in pol še sorazmerni del avstrijskega dolga na zasedeno zemljo, to prav nič ne poslabša gospodarskega stališča Italijanov v kraljestvu, ker bi bil ta dolg pokrit s kapitali, ki so investirani v zasedenem ozemlju, to je posebno v Trstu in Pulju.

Pravično bi bilo vsled tega, da prevzamejo podaniki italijanskega kraljestva ravno tako bremena zasedenega ozemlja, kakor morajo bodoči novi italijanski podaniki sprejeti javni italijanski dolg. Potemtakem bi morala vlada doplačati še 60% in ne le kakih 20% do 30% in še to-le milostnim potom. Seveda bi bilo umestno, da se močno obdačijo vojni dobičkarji. Ako pa ne mara izvesti država revizije premoženj, naj uvede vsaj stopnjevalno menjavo in štiti pri tem vsaj mala premoženja».

Upravitelj in urednik: KAROL JUŠIČ.

Tiskarna G. Juch v Gorici.

TEDENSKI KOLEDAR

- 28. Maja Sreda, Avgustin, Viljem
- 29. „ Četrtek, Krist. vneboh., Maksim.
- 30. „ Petek, Ferdinand, Feliks.
- 31. „ Sobota, Angela, Kancijan.
- 1. Junija Nedelja, Juvencij.
- 2. „ Ponedeljek, Marčelin.
- 3. „ Torek, Klotilda, Oliva.

JAVNI PLES

V četrtek, dne 29. maja

vabimo vse Slovence v

Potoče pri Kamnjah

NA VIPAVSKEM

ODBOR.

Zgubljena zlata ura in verižica od ulice Sv. Antona skoz ulice Via Croce, Vetturini, Carducci do travnika. Pošteni najditelj, ki se naj oglasi v uredništvu, dobi nagrado.

ANTON PERTOT

GORICA — Ulica Municipio 4 — GORICA
Filjalka ulica Teatro 18

: : : : PRODAJALNA : : : :
s papirjem, črtanjem in knjigovezjem

EDINA

velika zaloga razglednic porušene Gorice
okolice in umetniških.

ZOBOZDRAVNIK

ROBERT BERKA

GORICA, ULICA DANTE št. 4

Mnogo let asistent pri Dr. PIKL

Zobozdravniški atelje

Posluje od 8. do 12. dopoldne
in od 2. do 6. popoldne

Vsakovrstno MILO

in vsako množino na debelo
se prodaja od 3 lir naprej v

Zalogi G. PRIMAS

Gorica, Ulica Teatro 18

KARL POSSELT

mehanikar, kovač in ključavničar

izvrši vsa kovaška in mehanična dela,
popravlja vsakovrstne stroje za poljedelstvo, stiskalnice, motorje, pumpe itd.

Gorica, via Stretta št. 4.

! BAZAR !

Na Verdijem tekališču
Corso Giuseppe Verdi 13

■ ■ ■

Se nahaja bogata zaloga galan-
terij, papirja, dišav, toaletnega
mila, steklenin, glinastih posod
in posebno pogata izbira raz-
glednic in časnikov.

■ ■ ■

Prodaja se vse na drobno
in na debelo.

■ ■ ■

S cenami ne more nihče
konkurirati.

Leopold Zakraisek

ZOBOZDRAVNIK
ADOLF KOLL

je zopet otvoril svoj atelje na
Korsu Viktor Emanuel št. 11

Ima bogato zalogo ma-
nufakturnega in mod-
nega blaga, kakor tudi
oblek za moške in
otroke.

Posebnost so moške
obleke lastnega izde-
lovanja.

Svršniki za moške v
angleškem blagu.

Velika izbira moškega
blaga angleške pro-
dukcije.

Oskar Pascul & Co

v Gorici

via Rastello št. 10

Izdelujejo se tudi o-
bleke na mero po ži-
votu.

Vsak dan dohaja za-
logi novo blago iz naj-
boljših tovarov.

Cene so take, da ne
more z njimi nihče
konkurirati.

Prodaja se na debelo
in na drobno.

Borovaz & Colledani

GORICA, Riva Castello št. 4

Zaloga manufakturnega blaga na debelo

ZMERNE CENE

Pozor za birmance

Velika zaloga vsakovrstnih ur,
— veržic in zlatenin —

Najnižje cene

Ulica
Rastello
št. 8.

Sigon Josip - Gorica

Ulica
Rastello
št. 8.